

Tytuł: Acetylocysteina w terapii chorób dróg oddechowych / Acetylcysteine in respiratory tract therapy

Słowa kluczowe: ZAPALENIE OSKRZELI TERAPIA ZGODNA Z EBM PRZEZIBIENIE PRZEWLEKŁA OBTURACYJNA CHOROBA PŁUC MUKOWISCYDOZA

Keywords: EVIDENCE-BASED TREATMENT EMPHYSEMA CYSTIC FIBROSIS COMMON COLD CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE BRONCHITIS

Autorzy:

Katarzyna Wzorek-Łyczko - Klinika Pediatrii z Oddziałem Obserwacyjnym, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Ernest Kuchar - <p>Klinika Pediatrii z Oddziałem Obserwacyjnym Dziecięcego Szpitala Klinicznego, Warszawski Uniwersytet Medyczny</p>

Streszczenie:

Kaszel jest mechanizmem obronnym oczyszczającym drogi oddechowe z ciała obcych i nadmiaru wydzieliny. Jego przyczyną są najczęściej zakażenia układu oddechowego. Początkowo suchy i męczący w drugiej fazie zakażenia ewoluuje w kaszel produktywny, któremu towarzyszy ewakuacja gęstej, lepkiej i trudnej do wykrztuszenia wydzieliny. Czynniki rozrzedzające wydzieliny dróg oddechowych, takie jak nawadnianie pacjenta czy nawilżanie powietrza w jego otoczeniu, stanowi istotne leczenie wspomagające w chorobach układu oddechowego. Dodatkowo ewakuację wydzieliny z dróg oddechowych ułatwiają leki mukoaktywne, w tym mukolityki. Jednym z najczęściej stosowanych jest N-acetylocysteina (NACC). Poza działaniem mukolitycznym wykazuje ona również silne działanie antyoksydacyjne oraz detoksykacyjne. W artykule omówiono patogenezę kaszlu, rodzaje leków wykrztuśnych oraz aktualne piśmiennictwo dotyczące skuteczności i bezpieczeństwa stosowania NACC w zakażeniach układu oddechowego. Niektóre badania wykazały skuteczność NACC w leczeniu ostrych infekcji. Nadal brakuje jednak wiarygodnych badań na temat wykorzystywania mukolityków w ostrych zakażeniach dróg oddechowych, jak również badań porównujących skuteczność oraz bezpieczeństwo stosowania poszczególnych leków mukoaktywnych względem siebie. NACC zaleca się w chorobach przewlekłych układu oddechowego w celu zapobiegania ich zaostrzeniom.

Abstract:

A cough is a physiological protective reflex, which helps to clear the airways from fluids, irritants, foreign particles and excess of secretions. The most common cause of cough are respiratory tract infections. Initially dry cough, in the second phase of the infection evolves into a productive one, accompanied by the evacuation of thick, viscous sputum. Interventions aiming to reduce the mucus viscosity, such as patients' proper rehydration and air humidification in surrounding area, are one of the most effective strategies in respiratory infection treatment. An additional factor supporting the evacuation of the mucus from the respiratory tract are expectorants, with mucolytics among them. N-acetylcysteine (NACC) is one of the most commonly used mucolytic. In addition to its' mucolytic activity, acetylcysteine also has a strong antioxidant and detoxicant functions. In this article the pathogenesis of productive cough, types of expectorants and current literature on the effectiveness and safety of NACC in respiratory infections are discussed. Although some studies have demonstrated the efficacy of NACC in the treatment of acute infections, we still need more data on its' effectiveness and safety, to create a clear recommendation on its' use. It is generally recommended to use NACC in chronic respiratory diseases to prevent their exacerbations.